

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : डिसेंबर - २०२४

सत्र ३ रे

विषय : समाजकल्याण प्रशासन (BSW23-302)

दिनांक : १८/१२/२०२४

गुण: ६०

वेळ: दु.२.०० ते दु. ४.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. (१०)

१. समाजकल्याण प्रशासन ही एक ..... आहे ज्याद्वारे सामाजिक धोरणांचे रूपांतर सामाजिक सेवांमध्ये केले जाते.
अ) पद्धत   ब) प्रक्रिया   क) तंत्र   ड) साधन
२. आधुनिक कालखंडामध्ये जास्तीत जास्त देशांनी ..... राष्ट्र ही संकल्पना अंगिकृत केली आहे.
अ) लोकशाहीवादी   ब) विकसनशील   क) कल्याणकारी   ड) विकसित
३. देशातील ..... यांची त्यांच्या जन्मापासून ते मृत्युपर्यंत काळजी घेतली जाते.
अ) नागरिक   ब) शासन   क) लोकप्रतिनिधी   ड) प्रशासन
४. कोणत्याही देशातील नागरिकांच्या ..... परिस्थितीवर आधारित त्या देशाची समृद्धता दिसून येते.
अ) प्रशासकीय   ब) राजकीय   क) सांस्कृतिक   ड) सामाजिक-आर्थिक
५. .... ची ध्येये साध्य करण्यासाठी व्यावसायिक क्षमतांचा अंमल करणे हे समाजकल्याण प्रशासनाचा उद्देश आहे.
अ) समाजकार्य   ब) विकास   क) कल्याण   ड) शाश्वत विकास
६. समाजामध्ये ..... समाजकार्य करण्यासाठी समाजकल्याण प्रशासन मदत करते.
अ) व्यावसायिक   ब) प्रशिक्षण   क) सनियंत्रण   ड) मूल्यमापन
७. समाजकल्याण प्रशासन हे सामाजिक संस्थांमधील ..... आणि समायोजनाकरिता योगदान देते.
अ) विकास   ब) बदल   क) प्रशासन   ड) परिवर्तन
८. मानवी समस्यांना समाधान शोधण्याचा नियोजन हा ..... दृष्टीकोन आहे.
अ) मानवतावादी   ब) सामाजिक   क) मूलभूत   ड) विकासात्मक
९. इच्छित ध्येये साध्य करण्यासाठी ..... हे महत्त्वपूर्ण आहे.
अ) समन्वय   ब) सनियंत्रण   क) मुल्यमापन   ड) नियोजन
१०. संस्था म्हणजे संरचना आणि ..... सहसंबंध होय.
अ) व्यावसायिक   ब) सामाजिक   क) मानवी   ड) राजकीय

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (२०)

- १) समाजकल्याण प्रशासनाची उद्दिष्ट्ये आणि स्वरूप स्पष्ट करा
- २) राज्य आणि केंद्रीय समाजकल्याण मंडळ यातील फरक लिहा
- ३) समाजकल्याण संस्थांचे प्रकार आणि कार्ये वर्णन करा
- ४) समाजकल्याण प्रशासनातील प्रशिक्षण आणि दिशादर्शन ची प्रक्रिया विशद करा

प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)

- १) समाजकल्याण प्रशासनाची तत्वे लिहा.
- २) समाजकल्याण प्रशासनातील नियोजनाची उद्दिष्ट्ये आणि प्रकार वर्णन करा.
- ३) समाजकल्याण प्रशासनातील नियुक्ती आणि निवडीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.४. टीपा लिहा (कोणत्याही तीन) (१५)

- १) सार्वजनिक प्रशासन
- २) समन्वय
- ३) सनियंत्रण
- ४) अंदाजपत्रक

Sub : Social Welfare Administration (BSW23-302)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (10)

1. Social Welfare Administration is a----- through which social policy is transformed into social services
a) Method   b) Process   c) Technique   d) Tool
2. In Modern times, most of the countries have adopted the concept of a ----- State
a) Democratic   b) Developing   c) Welfare   d) Developed
3. The..... of the country are taken care of Citizens from their Birth to Death
a) Citizens   b) Government   c) People   d) Administration Representative
4. The prosperity of any country can be observed by the----- positioning of its citizens
a) Administrative   b) Political   c) Socio-economic   d) Cultural
5. Social Welfare Administration aims to apply professional competence to achieve -----goals
a) Social Work   b) Development   c) Welfare   d) Sustainable Development
6. Social welfare administration helps in-----doing social work in the society.
a) Professional   b) Training   c) Monitoring   d) Evaluation
7. Social Welfare contributes to.....and adjustment of social institutions
a) Development   b) Change   c) Administration   d) Transformation
8. Planning is a-----approach or way of dealing with the human problems
a) Humanitarian   b) Social   c) Fundamental   d) Developmental
9. The----- is important to meet the desired goals
a) Coordination   b) Monitoring   c) Evaluation   d) Planning
10. Organization is structure and----- relations.
a) Professional   b) Social   c) Human   d) Political

Q.2 Answer in brief (Any two) (20)

- 1) Explain the objectives and nature of Social Welfare Administration
- 2) Write the difference between State and Central Social Welfare Board
- 3) Describe the forms and functions of Social Welfare Agencies
- 4) State the training and directing procedure in Social Welfare Administration

Q.3 Answer any one of the following. (Any one) (15)

- 1) Write the principles of Social Welfare Administration
- 2) Describe the types and objectives of planning in Social Welfare Administration
- 3) Explain the process of recruitment and selection in Social Welfare Administration

Q.4 Short notes (any three) (15)

- 1) Public Administration
  - 2) Coordination
  - 3) Monitoring
  - 4) Budget
  - 5) Administrative structure in NGO
-